

Rozwój = Wiedza + Edukacja

**Sektorowa Rada ds. Kompetencji
Sektor żywności wysokiej jakości**

Newsletter – wrzesień 2020 r.

W numerze:

III posiedzenie członków Sektorowej Rady ds. Kompetencji – Sektor żywności wysokiej jakości	1
Rekomendacje SRK ws. zapotrzebowania na kompetencje i kwalifikacje w sektorze żywności wysokiej jakości	3
Dalszy spadek nastrojów w polskiej branży przetwórczej	5
COVID-19 i bezpieczeństwa żywności – wytyczne dla przedsiębiorstw sektora spożywczego	6
Raport "Rynek pracy, edukacja, kompetencje - sierpień 2020"	7

III posiedzenie członków

Sektorowej Rady ds. Kompetencji – Sektor żywności wysokiej jakości

W dniu 28 sierpnia 2020 r. odbyło się III posiedzenie członków Sektorowej Rady ds. Kompetencji - Sektor żywności wysokiej jakości.

Ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną spotkanie Rady prowadzone było w formie zdalnej.

Posiedzenie dedykowane było głównie **projektowi rekomendacji Sektorowej Rady w sprawie aktualnego i przyszłego zapotrzebowania na kompetencje i kwalifikacje w sektorze**, tak zwanej rekomendacji „główniej”.

W trakcie spotkania podsumowano także dotychczas zrealizowane działania, w tym przyjęto protokół dotyczący Uchwały nr 1/07/2020 z dnia 30/07/2020 w sprawie przyjęcia **Rekomendacji nadzwyczajnej**

SRK określającej zakres wsparcia szkoleniowo-doradczego w zakresie zwalczania skutków pandemii COVID-19 w ramach Działania 2.21 PO WER.

Przez szkolenia lub doradztwo lub inne usługi o charakterze doradczym lub szkoleniowym należy rozumieć wszelkie działania, które pozwalają na rozwój osób/przedsiębiorstw w nich uczestniczących, tj. szkolenia, szkolenia zawodowe, e-learning, studia podyplomowe, doradztwo, mentoring, coaching. Działania te obejmują również walidację lub walidację połączoną z certyfikowaniem, o których jest mowa w Wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020.

Rekomendacja „covidowa” została przygotowana jako uzupełnienie rekomendacji „głównej” w odpowiedzi na sytuację, z którą każdy z sektorów gospodarki w Polsce zetknął się w ciągu ostatnich miesięcy. Celem rekomendacji było przedstawienie sytuacji w sektorze w okresie pandemii oraz wskazanie tych obszarów kompetencyjnych, które wymagają wsparcia.

„Liczymy, że szybkie uruchomienie wsparcia doprowadzi do powstania kapitału wiedzy i umiejętności, który ułatwi funkcjonowanie i zwiększy konkurencyjność firm sektora, a polskiej gospodarce żywnościowej pozwoli uporać się ze skutkami obecnego kryzysu” – powiedział Andrzej Gantner, Przewodniczący Rady, Wiceprezes i Dyrektor Generalny PFPŻ ZP.

Ponadto, podczas posiedzenia omówiono postęp i napotkanie trudności w pracach nad powołaniem grup roboczych ds.:

- [współpracy edukacji z biznesem,](#)
- [ds. legislacji,](#)
- [badań kompetencji w sektorze.](#)

Przedstawiona także została informacja w zakresie realizacji zadania 4 „Określanie obszarów badawczych odnoszących się do kompetencji w sektorze, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji pracowników znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracowników znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w tym powyżej 50 roku życia lub o niskich kwalifikacjach oraz zlecenie ww. badań” oraz zadania 5 „Identyfikacja potrzeb tworzenia sektorowej ramy kwalifikacji oraz kwalifikacji”.

Działalność Rady jest finansowana na podstawie postanowień umowy nr UDA-POWR.02.12.00-00-SR02/18 z dnia 25 września 2019 r. w ramach Działania 2.12 Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020.

Rekomendacje SRK ws. zapotrzebowania na kompetencje i kwalifikacje w sektorze żywności wysokiej jakości

W trakcie posiedzenia w dniu 28 sierpnia 2020 r. członkowie Sektorowej Rady ds. Kompetencji - Sektor żywności wysokiej jakości pozytywnie zaopiniowali projekt rekomendacji Sektorowej Rady w sprawie zapotrzebowania na kompetencje i kwalifikacje w sektorze.

Rekomendacje rad sektorowych zostaną wykorzystane do określenia zakresu wsparcia szkoleniowo-doradczego w kolejnych rundach konkursu PO WER 2.21. „Kompetencje dla sektorów”, w ramach którego z dofinansowania na wsparcie mikro, małych, średnich i dużych przedsiębiorstw w obszarze szkoleń, doradztwa i studiów podyplomowych skorzystają osoby pracujące w branży.

Dokument został przygotowany na podstawie analizy literatury (aktualne polskie i zagraniczne piśmiennictwo naukowe i branżowe), rozmów z członkami Sektorowej Rady ds. Kompetencji i członkami grup roboczych, jak również na podstawie przygotowanego w ramach projektu Raportu Wyjściowego „Kompetencje w branży spożywczej” – **powiedziała prof. dr hab. Krystyna Gutkowska, Członek Prezydium, Animator Pracy Rady, Dyrektor Instytutu Nauk o Żywieniu Człowieka SGGW.**

Analizę przeprowadzono w okresie lipiec-sierpień 2020 r. i przedstawia ona stan na rok 2020 (Raport Wyjściowy „Kompetencje w branży spożywczej” został zakończony w lutym 2020 r.).

Uwzględniono stan sektora w Polsce, jak również perspektywy jego rozwoju, biorąc pod uwagę stan sektora w innych krajach (w tym szczególnie krajach Unii Europejskiej) – **dodała dr hab. Dominika Głąbska, prof. SGGW, Ekspert ds. badań kompetencji w sektorze.**

W odniesieniu do zdefiniowanych kompetencji/ kwalifikacji dokonano następnie gradacji, uwzględniając:

- ich rolę dla branży,
- ilość pracowników sektora, którzy obecnie posiadają dane kompetencje/ kwalifikacje,
- wyzwania dla produkcji żywności wysokiej jakości spełniającej oczekiwania konsumentów oraz
- to jak bardzo dane kompetencje/ kwalifikacje są deficytowe dla sektora.

Wyłonione kompetencje/ kwalifikacje można podzielić na takie, które są niezbędne dla wąskiego grona pracowników, którzy powinni posiadać wysokie kwalifikacje ze specyficznego zakresu (w ich przypadku zaplanowano usługi rozwojowe dla grupy 300 osób, które mają stać się specjalistami w swoim

miejscu pracy i wyznaczać kierunki oraz wskazywać konieczne zmiany związane z rozwojem sektora) **oraz takie, które są niezbędne dla szerokiego grona pracowników sektora** (w ich przypadku zaplanowano usługi rozwojowe dla grupy 600-5000 osób, w zależności od kompetencji/ kwalifikacji, które są technologami, lub szeregowymi pracownikami, ale mają szerzyć wiedzę i przekazywać ją innym pracownikom na ich poziomie).

Zdefiniowane kompetencje/ kwalifikacje w sektorze niezbędne dla wąskiego grona pracowników, którzy powinni mieć wysokie kwalifikacje ze specyficznego zakresu oraz którzy mają stać się specjalistami w swoim miejscu pracy i wyznaczać kierunki oraz wskazywać konieczne zmiany związane z rozwojem sektora):

- Zarządzanie i organizacja pracy pracowników w przemyśle spożywczym;
- Planowanie i logistyka w procesie produkcji żywności;
- Wykorzystywanie systemów wspomagania komputerowego w produkcji żywności;
- Kontrolowanie i ocenianie jakości produktów spożywczych;
- Projektowanie nowych produktów spożywczych, w tym produktów

z grupy żywności wygodnej i funkcjonalnej;

- Modyfikowanie składu i/ lub receptury istniejących produktów spożywczych;
- Znakowanie i certyfikacja produktów spożywczych;
- Badanie potrzeb rynku żywnościowego w zakresie zaspokojenia oczekiwań konsumentów.

Zdefiniowane kompetencje/ kwalifikacje w sektorze niezbędne dla szerokiego grona pracowników sektora, którzy są technologami, lub szeregowymi pracownikami, ale mają szerzyć wiedzę i przekazywać ją innym pracownikom na ich poziomie:

- Organizacja i nadzorowanie produkcji wyrobów spożywczych;
- Organizacja zaopatrzenia zakładów produkcji żywności, w tym system oceny dostawców;
- Organizacja dystrybucji i sprzedaży produktów spożywczych;
- Projektowanie procesów technologicznych i sposobu pakowania żywności;
- Zapewnianie bezpieczeństwa w łańcuchu produkcji żywności;
- Opracowywanie dokumentacji technologicznej do produkcji żywności;
- Produkcja wyrobów spożywczych z wykorzystaniem maszyn i urządzeń;
- Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego.

Rekomendacja została złożona do PARP i oczekuje na zatwierdzenie.

Dalszy spadek nastrojów w polskiej branży przetwórczej

Pomimo stopniowej poprawy sytuacji gospodarczej, polska branża przetwórcza wciąż patrzy w przyszłość z niepewnością. Zniesienie obostrzeń epidemiologicznych nie polepszyło nastrojów w sektorze rolno-spożywczym. Szanse dla rozwoju przetwórstwa w najbliższych miesiącach są oceniane jako umiarkowane, mniej firm określa swoją sytuację jako dobrą, pojawiają się głosy mówiące o planowanym zmniejszeniu produkcji – to wnioski płynące z ostatniej fali badania Indeks IBŻ, zrealizowanego przez Food Research Institute.

Ograniczenia wprowadzone w związku z sytuacją epidemiologiczną odcisnęły piętno na względnie stabilnym przemyśle spożywczym i wpłynęły zauważalnie na pogorszenie nastrojów w branży przetwórczej. Jeszcze przed ogłoszeniem stanu epidemii przedsiębiorcy z tego sektora liczyli na wysoki popyt wewnętrzny, deklarując w badaniu Indeks IBŻ gotowość do zmierzenia się z kryzysem. W szczycie pandemii co 3. z nich prognozował pogorszenie sytuacji w firmie na przestrzeni najbliższych 12 miesięcy, ale 61 proc. badanych nadal określało ją jako dobrą. Po zniesieniu obostrzeń grupa ta zmalała do 53 proc.

Polska branża spożywcza bazuje głównie na krajowym surowcu, dostarczanym przez polskich producentów rolnych, dlatego wydaje się, że jest jedną z niewielu, która w niewielkim stopniu odczuła skutki pandemii oraz zamrożenia gospodarki w II kwartale br. – powiedziała dr Agnieszka Tłuczak z Food Research Institute.

Mając na uwadze bezpieczeństwo żywnościowe kraju jest to sytuacja bardzo pozytywna, ponieważ konsumpcja wewnętrzna przewyższa produkcję surowców rolnych. Jednak zamknięcie granic i ograniczenie możliwości eksportowych polskich produktów rolno-spożywczych w II kwartale 2020 r. znalazło swoje odzwierciedlenie w bieżącej ocenie sytuacji przez przetwórców. Ponad połowa z nich oceniła sytuację finansową jako złą – dodała.

Nieustanny wzrost kosztów produkcji, w tym szczególnie kluczowych dla przetwórstwa nośników energii oraz dodatkowe obciążenia wynikające z polityki społecznej i fiskalnej – takie jak wzrost płacy minimalnej czy zapowiadane dodatkowe opodatkowanie umów zleceń, powodują szybkie pogarszanie się warunków finansowych przedsiębiorstw. Część z nich nie jest w stanie skompensować tych kosztów poprzez dalsze oszczędności lub podwyżki cen. To pułapka groźna przede wszystkim dla średnich polskich przedsiębiorstw, które dokonały w ostatniej dekadzie dużych inwestycji. Widać to wyraźnie po wzbierającej fali bankructw w branży

mięskiej. Planowane na 2021 r. kolejne obciążenia, chociażby podatek cukrowy, którego wielkość jest niedopasowana do realiów polskiego rynku, uderzy bardzo mocno w branżę napojową.

W perspektywie dwóch lat cały przemysł żywnościowy czekają również nowe obciążenia dotyczące wdrażania systemu Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta, które spowodują wzrost kosztów opakowań oceniany na około 3 do 4 mld zł. Od 2021 r. zaczną obowiązywać unijny podatek od nieodzyskanego plastiku. Szacunkowo będzie on wynosił dla Polski minimum 2,5 mld złotych. Wymienione wyżej obciążenia oraz te, które mogą pojawić się praktycznie z dnia na dzień, a także niestabilność prawa, jego zła jakość, brak realnych ocen skutków wprowadzanych regulacji, w tym dla małych i średnich przedsiębiorstw, nie pozwalają na bezpieczne planowanie działalności gospodarczej, nie mówiąc o inwestycjach w branży spożywczej. Sytuację

niewątpliwie ratuje eksport, którego wyniki za I półrocze są mimo pandemii lepsze niż w 2019 r., jednak sytuacja na rynkach eksportowych nie jest do końca stabilna i nikt w tej chwili nie jest w stanie przewidzieć, czy druga fala COVID-19 nie wpłynie na poziom eksportu. Warto pamiętać, że szybko rosnące koszty przedsiębiorstw powodują również stopniową utratę konkurencyjności na rynkach eksportowych, szczególnie krajów trzecich, i dla wielu firm jego poziom stanowi o być albo nie być – prognozuje **Andrzej Gantner, Przewodniczący Rady, Wiceprezes i Dyrektor Generalny PFPŻ ZP.**

COVID-19 i bezpieczeństwa żywności – wytyczne dla przedsiębiorstw sektora spożywczego

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) przetłumaczyła i udostępniła polską wersję przewodnika pn. „[COVID-19 i bezpieczeństwo żywności-wytyczne dla](#)

[przedsiębiorstw sektora spożywczego](#)”, które są istotne dla sektora spożywczego, w szczególności dla producentów żywności, również tych którzy eksportują swoje produkty do krajów trzecich.

Dokument WHO należy stosować biorąc pod uwagę obowiązujące krajowe przepisy, które zawierają bardziej restrykcyjne wymagania dotyczące np. zachowania dystansu pomiędzy pracownikami w zakładach pracy.

Raport "Rynek pracy, edukacja, kompetencje - sierpień 2020"

W raporcie „Rynek pracy, edukacja, kompetencje - sierpień 2020” przedstawiono najnowsze, podstawowe informacje z polskiego i europejskiego rynku pracy, a ponadto skrótowo podsumowano najciekawsze publikacje, które w dużym zakresie związane są z pandemią COVID-19 i jej wpływem na rynek pracy/edukacji.

Z najciekawszych danych:

- w Europie ok. 40% pracowników przeszło na telepracę – w szczególności w tych krajach, gdzie praca zdalna była już wcześniej dobrze rozwinięta i w krajach najbardziej dotkniętych pandemią;
- na portalach rekrutacyjnych pojawiło się 246 tys. ofert pracy - prawie 20% mniej ogłoszeń niż rok temu – największy spadek dotyczy grupy „kasjerzy/sprzedawcy”;
- perspektywy zatrudnienia pogorszyły się (kwartalne badanie ManpowerGroup zrealizowane

w okresie 17-30 kwietnia 2020 r. - 72% pracodawców biorących udział w badaniu deklaruje brak zmian personalnych);

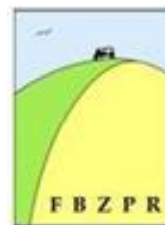
- ale tylko 9% firm myśli o obniżeniu wynagrodzeń – zdecydowana większość nie chce zmieniać ich wysokości;
- a znaczna część pracowników ze spokojem ocenia perspektywę dalszego zatrudnienia w obecnej firmie;
- zatrudnienie imigrantów w Polsce zmalało, jednak spadek nie jest znaczny i ocenia się go na 10% pomiędzy lutym a majem 2020 r. Jednocześnie coraz więcej imigrantów deklaruje chęć pozostania w Polsce. Prawie 65% imigrantów to obywatele Ukrainy; spośród tych, którzy wrócili do domu, 70% chce ponownie przyjechać do Polski;
- osoby, które straciły dotychczasowe zatrudnienie w związku z sytuacją wywołaną COVID-19 i podjęły je w innych branżach, w zdecydowanej większości nie chcą wracać do poprzedniego zatrudnienia – nawet jeśli poprawi się sytuacja gospodarcza.

Pełna treść raportu znajduje się na stronie www.rada-zywnosc.pfpz.pl

O Sektorowej Radzie ds. Kompetencji – Sektor żywności wysokiej jakości

Sektorowa Rada ds. Kompetencji – Sektor żywności wysokiej jakości stanowi forum wymiany informacji o potrzebach i wymaganiach dotyczących zarówno kwalifikacji, jak i kompetencji pracowników wszystkich szczebli produkcji w sektorze, z uwzględnieniem przedstawicieli pracodawców, edukacji formalnej i nieformalnej oraz administracji państwowej. Zadaniem Rady jest także prowadzenie monitoringu legislacji i zmian merytorycznych dotyczących zawodów w tym obszarze oraz wypracowywanie rozwiązań w celu dopasowania systemu kształcenia do zapotrzebowania sektora, jak również opracowywanie rekomendacji badań i rozwoju kompetencji w sektorze.

Realizatorzy projektu Sektorowa Rada ds. Kompetencji – Sektor żywności wysokiej jakości

Newsletter powstaje w ramach projektu: **Sektorowa Rada ds. Kompetencji – Sektor żywności wysokiej jakości**, sfinansowanego w ramach: Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Działanie numer 2.12 Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych.